

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Секція суспільних і гуманітарних наук

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ВЕКТОР УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ

Київ
2019

УДК 323.1+327.5+327.7
Є22

Редакційна колегія

Пирожков С. І., доктор економічних наук, професор,
академік НАН України, *голова редколегії*
Кресіна І. О., доктор політичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України, *заступник голови*
Кудряченко А. І., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
Скрипнюк А. І., доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
Стосцький С. В., кандидат політичних наук
Хамітов Н. В., доктор філософських наук, професор
Шульга М. О., доктор соціологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
Шемшученко Ю. С., доктор юридичних наук, професор,
академік НАН України

Рецензенти

Горбулін В. П., доктор технічних наук, професор, академік НАН України
Литвиненко О. В., доктор політичних наук, професор
Мережко О. О., доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку

Вченою радою Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
(протокол № 11 від 19 грудня 2019 р.)

Євроатлантичний вектор України: національна доповідь / ред. кол.
Є22 С. І. Пирожков, І. О. Кресіна, А. І. Кудряченко, Ю. С. Шемшученко та ін.
Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ:
Національна академія наук України, 2019. 328 с.

ISBN 978-966-02-9211-6

У доповіді розглянуто питання світоглядної, духовно-культурної спорідненості України та євроатлантичної спільноти, ціннісних засад і органічного зв'язку української та західноєвропейської ідентичності, цивілізаційної суб'єктності та суверенітету Української держави. Розкрито особливості сприйняття українським суспільством євроатлантичного вектора, динаміку ставлення населення до вступу України до ЄС і НАТО. Особливу увагу приділено висвітленню європейських стандартів та їх забезпеченню в процесі євроатлантичної інтеграції України, політичним, економічним, безпековим і правовим аспектам євроатлантичного курсу держави. Показано здобутки і недоліки державної політики щодо євроатлантичної інтеграції, ризики та загрози у даній сфері, особливості подолання сепаратистських тенденцій на цьому шляху. На основі аналізу зарубіжного досвіду розглянуто перспективи набуття Україною членства в НАТО та Європейському Союзі.

УДК 323.1+327.5+327.7

ISBN 978-966-02-9211-6

© Національна академія наук України, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	5
--------------------	---

Розділ 1

ЗАХІДНА ЦИВІЛІЗАЦІЯ І УКРАЇНА

1.1. Західна цивілізація та її євроатлантична складова	10
1.2. Україна в євроатлантичній цивілізаційній спільноті.	17
1.3. Духовно-культурна спорідненість України та євроатлантичної спільноти	35

Розділ 2

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ: СПРИЙНЯТТЯ УКРАЇНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ

2.1. Геополітичні вектори суспільної свідомості.	49
2.2. Динаміка ставлення населення України щодо вступу до Європейського Союзу і НАТО	60
2.3. Соціокультурні орієнтації населення і чинники національної безпеки.	72

Розділ 3

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ КУРС УКРАЇНИ

3.1. Європейські стандарти: проблеми забезпечення в Україні	97
3.2. Політико-правова відповідальність влади за забезпечення євроатлантичної інтеграції України	116
3.3. Правові й політичні аспекти євроатлантичного курсу України	128
3.4. Вплив російсько-українського конфлікту на євроатлантичну інтеграцію України.	140
3.5. Особливості набуття членства в НАТО постконфліктними державами: досвід для України	153

Розділ 4

**СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО
ВЕКТОРА УКРАЇНИ**

4.1. Основні напрями подолання суперечностей у позиції ЄС щодо інтеграції України	173
4.2. Шляхи забезпечення суверенітету і територіальної цілісності України в умовах євроатлантичної інтеграції	190
4.3. Подолання сепаратистських тенденцій як загрози євроатлантичному вектору України	198
4.4. Формування державної політики щодо євроатлантичної інтеграції України	217
4.5. Стратегія забезпечення євроатлантичного співробітництва України у військовій сфері	239
4.6. Інформаційні стратегії євроатлантичної інтеграції	260
4.7. Вплив євроатлантичного вектора на вдосконалення українського законодавства	285
ВИСНОВКИ	308